

Theodore J. Kaczynski: Üsd ahol fáj!

A fordítás alapjául szolgált *Technological Slavery, The Collected Writings of Theodore J. Kaczynski a.k.a. „The Unabomber”* szerk. Dr. David Skrbina, Feral House, 2010.

Fordította és jegyzetekkel ellátta Kudri Dávid
A borítón Orosz István A Bolondok Hajója XLV című képe látható

Kaczynski egyéb magyarra fordított írásait lásd a <http://unabomber.hu/> oldalon.

2015.

1. E cikk célja

E cikk célja, hogy rámutassunk az emberi ellentétek egy nagyon egyszerű princípiumára, amely fölött a technoiari rendszer ellenzői látszólag szemet hunynak. A tan, amely arról szól, hogy ha bármilyen fajta konfliktusban győzni akarsz, ott kell sebet ejtened az ellenfeleden, ahol legjobban fáj.

Meg kell magyaráznom, hogy amikor "fájó sebre való ütésről" beszélek nem feltétlenül gondolok fizikai ütésre vagy egyéb fizikai erőszakra. Egy vitában például a "fájó sebre való ütés" jelenthet olyan érvrendszert, amely az ellenfelet a legsebezhetőbbé teszi. Elnöki választáskor a "fájó sebre való ütés" jelentheti azt, ha az ellenfeledtől elnyered a legtöbb elektori szavazatot érő mandátumot. Mégis, a princípium kifejtésekor életszerűsége és egyszerűsége miatt a fizikai erőszak analógiáját használom, mert.

Ha egy férfi megüt téged, nem védheted magadat az öklére mért ütéssel, hiszen ott nem okozol neki fájdalmat. Azért, hogy megnyerd a küzdelmet, gyenge pontján kell ütést mérned rá. Vagyis a férfi ökle mögötti érzékeny és sebezhető részeire kell koncentrálnod.

Tételezzük fel, hogy egy fakitermelő vállalat bulldózere irtja az erdőt a lakhelyed mellett, te pedig meg akarod állítani. A bulldózer kanala szakítja fel a földet és dönti ki a fákat, viszont időpocsékolás lenne samukalapáccsal nekiállni a kanálnak. Ha egy hosszú és nehéz napon át ütöd a kanalat a kalapácsoddal *talán* sikerül elég használhatatlanná roncsolnod. Ugyanakkor a bulldózer többi részével összehasonlítva a kanalat relatíve egyszerű és olcsó kicserélni. A kanál tehát csak az "ököl" amellyel a bulldózer szaggatja a földet. Hogy legyőzd a gépet, az "ökle" mögötti életfontosságú részeit kell támadnod. A motort például minden radikális számára ismert módon kis erő és időráfordítással szétrombolhatjuk.

Ezen a ponton világossá kell tennem, hogy nem ajánlom senkinek sem egy bulldózer megrongálását (amíg az nem saját tulajdona). Nem is szabad semmit ebben a cikkben bármiféle illegális cselekedetre való felbujtásnak venni. Elítélt vagyok, ha bárkit törvénytelen cselekedetre buzdítok ezen írás még csak el sem hagyhatja a börtön falait. Csupán azért használom a bulldózer analógiáját, mert egyszerű, életszerű és radikálisok által könnyen elfogadható.

2. A Célpont a technológia

Széles körben elismert tény, hogy "*a kortárs történelmi folyamatot determináló alap változót a technikai fejlődés biztosítja*" (Celso Furtado).¹ A technológia mindenekfelett felelős a világ jelenlegi helyzete miatt, kontrollálva jövőbeni fejlődését. Vagyis az elpusztítandó "bulldózer" a modern technológia maga. Sok radikális ódzkodik ettől ráeszmélve, hogy az egész technoiari rendszer kiiktatása a feladatuk. Sajnos kevés figyelmet fordítanak rá, hogy a rendszer fájó pontján támadják azt.

McDonaldsokat és Starbucksokat felgyújtani értelmetlen. Nem mintha annyira aggódnék értük. Felölem aztán gyújtogathatják őket, de ez nem forradalmi cselekedet. Még ha a világ összes gyorséttermi lánc el is tűnne, a technoiari rendszer akkor is csak minimális csorbát szenvedne és könnyedén fennmaradna gyorséttermi láncok nélkül is. Ha McDonaldsot és Starbucksot támadsz meg, nem ott mérsz csapást, ahol a legjobban fáj.

Pár hónapja levelet kaptam egy dán fiatalától, aki szerint a technoiari rendszert azért kell eliminálni, mert amint ő kérdi, "mi lesz, ha továbbra is ezen az úton haladunk?" Kétségtelenül igaza van; ugyanakkor az ő "forradalmi" aktivizmusa bundafarmok elleni rajtaütésekben merült ki. A technoindustriális rendszer gyengítése szempontjából ez végképp értelmetlen. Ha

¹ In *Latin American Radicalism*, szerk. Irving Louis Horowitz, Josué de Castro és Jon Gerassi, Vintage Books, 1969, 64.

állatjogi aktivisták sikeresen eltörlik a föld színéről a komplett szőrmeipart, nem ejtenének sebet a rendszeren, hiszen az ugyanúgy működne tovább szőrmék nélkül is.

Egyetértek, vadállatok ketrecben tartása nem tűrhető, e módszer felszámolása pedig nemes ügy. De sok más nemes cél létezik, mint a közlekedési balesetek megelőzése, hajléktalanok ellátása, újrahasznosítás, vagy idős emberek átsegítése a zebrán. Senki sem olyan bolond, hogy összetévessze ezeket a forradalmi tettekkel vagy csak azt képzelje, mindez gyengíti a rendszert.

3. A faipar marginális kérdés

Másik példával élvén egy józanészű ember sem gondolja, hogy bármi vad természethez hasonló hosszán fennmaradhat a technoiipari rendszer léte mellett. Sok radikális környezetvédő egyetért ebben, és reménykednek a rendszer összeomlásában. Gyakorlatilag mindössze csak a faipart támadják.

Egyáltalán nincs ellenemre a faipar elleni támadás. Sőt, ez a téma rendkívül közel áll a szívemhez és kitörő örömmel fogadom egy-egy radikális faipar elleni támadásának bármilyen hírét. Továbbmenve, több okból kifolyólag, amiket szükségtelen most kifejtenem, véleményem szerint a faiparral szembeni ellenállás a rendszer megdöntésére irányuló erőfeszítések egy komponense kell legyen.

Viszont a faipar elleni támadás önmagában nem hatásos, még a meglehetősen valószínűtlen esetben sem állna le a rendszer, ha a radikálisok sikerrel megállítják mindenhol a földön a fakitermelést. Valamint nem mentené meg folyamatosan a természetet. Előbb vagy utóbb megváltozna a politikai légkör és újrakezdenék a kitermelést. De még ha végleg le is állna, akkor is lennének más utak amelyeken keresztül a természetet pusztítanák, vagy ha nem pusztítanák megszelídítenék és háziasítanák. A bányászat, a bányászati kutatások, savas eső, klímaváltozás, fajok kiirtása pusztítják a természetet; a megszelídítés és háziasítás pedig az újratelepítésen, tudományos tanulmányozáson, kutatásokon keresztül folyik, mint az állatok nyomkövetése, a folyók halgazdaságokban tenyésztett halakkal való feltöltése, és genetikailag manipulált fák ültetése.

A természet megmentése csak a technoiipari rendszer kiiktatásával lehetséges, a faipar támadásával pedig nem tudod kiiktatni. A rendszer könnyedén túlélne a faipar halálát, hiszen jóllehet a fatermékek nagyon hasznosak számára, szükségszerűen helyettesíthetők más anyagokkal.

Következésképpen a faiparra mért csapással nem a legfájóbb pontot ütöd. A faipar csupán az "ököl" (vagy az egyik ököl) amivel a rendszer a természetet pusztítja, és mint az ökölharcban itt sem győzhetsz, ha csak ökölre mész. A kezek mögé kell kerülnöd és a legérzékenyebb, létfontosságú szerveit kell ütnöd. Természetesen törvényes értelemben, békés tüntetésekkel.

4. Miért erős a rendszer?

A technoiipari rendszer módfelett szívós az úgynevezett "demokratikus" felépítése és az abból következő rugalmassága miatt. A diktatórikus rendszerek merevségre való hajlama miatt a társadalmi feszültség és ellenállás képes elérni addig a pontig, ami rombolja és gyengíti a rendszert, majd forradalomhoz vezet. A "demokratikus" rendszerek ugyanakkor ha a társadalmi feszültség és ellenállás veszélyessé válik, a rendszer annyit hátrál és annyi engedményt tesz, hogy az elég a feszültség biztos szintre csökkentéséhez.

Az 1960-as években kezdett komoly problémaként jelentkezni a környezetszennyezés, annál is inkább, mivel nagy városaink levegőjében látható és szagolható szmog fizikailag kényelmetlenné vált. Elegendő tiltakozás nyomán megalakult az Amerikai Környezetvédelmi Hivatal (Environmental Protection Agency) és más mértékeket szabtak a probléma enyhítése érdekében. Persze mindannyian tisztában vagyunk vele, a környezetszennyezés problémájának

megoldásától jócskán messze vagyunk. Elég intézkedés történt viszont ahhoz, hogy a köznép sérelmei alábbhagyjanak, a rendszeren lévő ezáltal nyomás pedig az évek alatt lecsökkent.

Vagyis a rendszert támadni a gumira mért ütéssel egyenlő. A kalapácsütés megroppantja a merev és törékeny öntött vasat. A gumit viszont naphosszat ütögetheted sérülést nem okozva neki, mivel az rugalmas. Behajlik a kalapács előtt, majd visszarúg amikor az erőhatás megszűnik. Ugyanez áll a "demokratikus" ipari rendszerre: pont annyi utat enged a tiltakozásnak amivel az elveszti az erejét és lendületét. És ekkor a rendszer visszavág.

Tehát azért, hogy a rendszert fájó pontján találj el, meg kell találnod azt a pontot ahol *nem* vonul vissza, hanem a végsőig küzd. Nem kompromisszumra van szükséged, hanem élet-halál harcra.

5. Felesleges a rendszert saját értékeivel kifejezve támadni

Abszolúte lényeges, hogy nem a saját technológia-orientált értékei alapján támadjuk a rendszert, hanem az értékrendszerével összeegyeztethetetlen koncepcióval. Mert a saját értékrendje alapján nem fájó pontján támadod, és megengeded neki, hogy a tiltakozásod meghátrálással és údadással vezesse le.

Például, ha elsődlegesen a faipart támadod azon az alapon, hogy erdőre az ivóvíz ellátás és rekreációs lehetőségek miatt van szükség, a rendszer saját értékei kompromittálása nélkül meghátrál és hatástalanítja a tiltakozást. Az ivóvízkészlet megóvása és rekreáció teljes mértékben konzisztens a rendszer értékeivel; ha emiatt hátrál meg és a fent említett okok miatt regulázza a fakitermelést, az csakis egy taktikai visszavonulás, mert így nem szenved stratégiai vereséget értékrendje harcmezéjén.

Ha az áldozatközpontú témaköröket erőlteted (mint a rasszizmus, szexizmus, homofóbia vagy szegénység) nem jelentesz kihívást az értékrendszerének és még csak nem is kényszerítéd azt meghátrálásra. Egyenesen segíted a rendszert. A rendszer legbölcsebb *támogatóinak* mindegyike felismeri, hogy a rasszizmus, szexizmus, homofóbia és szegénység ártalmas a rendszernek, és pont ezért küzd ő maga is az elnyomás ezen formái ellen.

Jóllehet a "könnyüzemek"* az alacsony béreikkel és borzalmas munkakörülményeikkel profitot biztosítanak a vállalatoknak, a rendszer bölcs *helyeslői* jól tudják, rendszerük egésze jobban funkcionál ha a munkásokat emberségesen kezelik. Tehát ha a könnyüzemeket támadod, segíted a rendszert nem gyengítéd.

Sok radikális kísértésbe esik és lényegtelen témakörökre fókuszál, mint a rasszizmus, szexizmus, könnyüzemek, csak mert ez egyszerűbb. Vesznek egy olyan témát amelynél a rendszer kompromisszumot biztosít, és amihez támogatást nyernek olyanoktól, mint Ralph Nader, Winona LaDuke, a szakszervezetek és az összes langyos reformer. Meglehet, a rendszer nyomás alatt majd hátrál valamelyest és az aktivisták erőfeszítéseik látható eredményeivel szembesülnek majd, abba a kielégítő illúzióba ringatva magukat, hogy elértek valamit. A valóságban azonban semmit sem tettek a technoipari rendszer kiiktatásáért.

A globalizáció nem teljesen irreleváns a technológia problémájának vonzatában. A "globalizáció" néven összegzett gazdasági és politikai jogszabálycsomag elősegíti a gazdasági növekedést, következésképpen technológiai fejlődést. Mégis, a globalizáció marginális fontosságú témakör és nem jól választott célpont a forradalmároknak. A rendszer ugyanis anti-globalizációs törekvéseknek is helyt adhat, a tiltakozás hatástalanítása végett lépéseket téve a negatív környezeti és gazdasági következmények enyhítése érdekében úgy, hogy közben nem adja fel a globalizációt, mint olyat. Szorult helyzetben még az egész globalizáció feladását is megengedheti magának mivel a növekedés és progresszió ugyanúgy folytatódhat, mindössze

* *Sweatshop*: angolszász kifejezés, a *sweat* verítéket, a *shop* boltot jelent. Az olyan üzemet, gyárat, munkahelyeket értik e szó alatt, amelyek embertelen munkakörülményeket biztosítanak dolgozóiknak. Az eredetihez hasonló frappáns magyar változatot nem találtam.

egy kicsivel lassabb ütemben. Valamint a globalizációt támadva nem nyúlsz hozzá az alapvető értékeihez. A globalizáció ellenzését a megfelelő bérek biztonsága és a környezetvédelem motiválja, mindkettő összeegyeztethető a rendszer értékeivel. (Saját fennmaradása érdekében ugyanis nem engedheti a környezet túlzott degradálódását.) Következésképpen a globalizációt ütve nem a rendszer fájó pontjára mérsz csapást. Erőfeszítésed talán reformot támogat, de ez használhatatlan a technoipari rendszer trónfosztása céljából.

6. A radikálisoknak a döntő pontot kell támadniuk

Hogy eltöröljék a technoindusztriális rendszert, a forradalmároknak olyan helyen kell előretörni ahol a rendszer képtelen visszavonulni. Létfontosságú szerveit kell támadni. Természetesen a "támadás" szó használatával nem fizikai támadásra utalok, csupán a tiltakozás és ellenállás legális formájára.

* * *

Az Üsd ahol fáj többi részét nem közöljük, mert úgy találtuk, nem illik bele a könyv fő mondanivalójába.